

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
39 (1995-1996)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-17-6

BRNO 1999

PŘEHLED VÝZKUMŮ 39 (1995-1996)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: ps@iabrno.cz http://www.iabrno.cz/3ca.htm
Odpovědný redaktor:	PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla
Na titulním listě:	Římská bronzová kolínkovitá spona z Mušova
Kresba:	Lubomíra Trávničková
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou.

Published by:

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

All rights reserved.

© 1999 by the Authors and IA AS CR Brno.

skla. Lze však upozornit na skutečnost, že objevené zdivo, zachycené v sondě S1 u JV zdiva, zřejmě představuje fragment opěráku jež byl původně součástí starého (gotického) kostela, který se v těchto místech nacházel ještě koncem 18. století, než byl rozebrán.

Navážky zachycené v dalších profilech, souvisí pravděpodobně s umělým navýšením terénu kolem kostela pro výstavbu plášt'ové zidky hřbitova v roce 1777. V těchto terénních navážkách byly zjištěny četné pohřby. Některé z těchto hrobů byly přímo narušeny již výše uvedenou výkopovou rýhou. Hroby svědčí o značném využívání hřbitova, neboť se našly v několika případech, pohřby i ve více úrovních nad sebou.

Co se týče výzkumu krypty hraběte Ludvíka Sereniho, lze jen konstatovat, že se v současné době nachází ve značně dezolátním stavu. Zbytečně otevřená hrobka znamenala předčasnou zkázu původně dobře zachovalých ostatků zemřelých. V původním stavu byly u pohřbených patrný dobře dochované součásti oděvů a obuvi i s různorodými výzdobnými prvky. Snadný přístup do krypty nezvaným živlům značně podmínil její současný stav.

Petr Kos, ÚAPP Brno

Literatura:

Opis listiny z makovice kostela Nanebevzetí Panny Marie v obci Vlkoš.

Resumé:

Vlkoš (Bez. Hodonín) Kirche Nanebevzetí Panny Marie. Neuzeit. Grufte. Rettungsgrabung.

VYŠKOV (okr. Vyškov)

Nám. Čs. armády, „U pivovaru“. Středověk. Záchranný výzkum.

V červenci 1995 zahájila firma Eleco stavbu komerčních objektů firem Eleco a Telecom v proluce u vyškovského pivovaru. Podle písemných zpráv býval v 15. století na místě dnešního pivovaru tzv. toufarský rynek, kde měli své dílny vyškovští hrnčíři. V roce 1677 vyhořel a byl poskytnut na stavbu pivovaru. Vedle pivovaru si v 17. století postavil svůj dům i císařský varhaník Poglietti. Svou zadní částí tvořil dům součást vyškovských hradeb, vybudovaných v 15. století. Bohužel, v 70. letech našeho století byl tento raně barokní dům zbourán. Záchranný výzkum odkryl z části základy tohoto domu včetně rozsáhlého sklepa s valenou klenbou. Zdivo, které bylo nalezeno, bylo zdivem vnitřním, nikoli obvodovým. Žádná z obvodových zdí nalezena nebyla, takže nebylo možné zjistit původní přesný půdorys Pogliettiho domu. Raně barokní výstavba porušila z části původní renesanční dláždění města, tvořené na plocho kladenými oblými kameny. Existenci osídlení v 16. století dokládají i četné keramické nálezy a několik zlomků skla /např. humpenů/. Vrstvy datovatelné do 14. a 15. století byly částečně poškozené mladším osídlením. Zároveň však potvrzovaly existenci blízkých hrnčířských dílen - bylo nalezeno velké množství keramiky: poklice, džbány, mísy, hrnce. Nejzajímavějším nálezem byl stříbrný parvus Václava II. z roku 1305.

Závěrem lze shrnout, že tento prostor byl osídlen již od 14. století, kdy se na inundačních vrstvách, vzniklých při záplavách a souvisejících s existencí blízkých rybníků, objevují pozůstatky nejstaršího osídlení. Bohužel se nepodařilo přesně zjistit typ objektu, z kterého nálezy pocházejí, protože prostor pro vlastní výzkum byl vymezen jen několika sondami. Středověké osídlení bylo na konci 16. století srovnáno a vydlážděno kamennou dlažbou, jejíž část byla při výzkumu nalezena. Pravděpodobně ještě před polovinou 17. století zde byl postaven raně barokní dům pro Alexandra de Poglietti. Tento rozsáhlý dům částečně

překryl, částečně zničil vrstvy předcházejícího osídlení. Byl intenzivně obýván po celé barokní období (17. - 18. století), o čemž svědčí nálezy keramiky (glazované i neglazované). Většinou se jedná o běžné kuchyňské zboží - mísy, hrnce, poklice, pánve. Rozsáhlý je též soubor stavebních železných zlomků (hřebíky, kování, skoby ap.).

Blanka Mikulková, Muzeum Vyškovska

Resumé:

Vyškov (Bez. Vyškov). Čs. armády Platz, „Bei der Brauerei“. Mittelalter. Rettungsgrabung.

ŽDÁNICE (okr. Hodonín)

U šroubárny. LNK, střední doba hradištní. Sídliště. Záchranný výzkum.

V roce 1994 byl proveden záchranný archeologický výzkum ve Ždánicích, kde byla sňata ornice těsně nad nivou Ždánického potoka v prostoru u místní továrny na šrouby. Jde o svah protáhlého hřbetu, který byl podle povrchových sběrů osídlen již v pravěku kulturou s lineární keramikou. Na odhumusované ploše v nižších partiích svahu byly prozkoumány celkem 3 objekty s početnými keramickými nálezy ze slovanského středohradištního období.

Petr Vitula, ÚAPP Brno

Resumé:

Ždánice (Bez. Hodonín). „U šroubárny“. Siedlung. Linearbandkeramik, Mittelburgwallzeit. Rettungsgrabung.

ŽDÁREK U TIŠNOVA (okr. Žďár nad Sázavou)

„Tábor“. Zaniklá středověká ves Holánkov. Povrchový průzkum.

Při informativní návštěvě lokality byl 30. září 1995 proveden povrchový sběr v čerstvém oraništi v těsném sousedství rekreačního střediska Havlov, nacházejícího se v severním výběžku územního katastru Žďárce. Nečetná keramika, která byla tímto způsobem získána, byla orbou značně rozptýlena, přesto se ponejvíce kumulovala při severním okraji oraniště při hraně výrazně zaříznutého prameniště. Sběr přinesl pouze několik zlomků výdutí, převážně bez výzdoby, ze dvou získaných okrajů náleží jeden do typu okrajů šikmých, hmotu tvoří hrubý písek světlé barvy, druhý, ovalený a podžlabený okraj je tvořen hmotou, v níž převažuje jemný písek světle šedé barvy. Získaný soubor dále obsahuje několik zlomků z tuhé hmoty. Keramiku lze rámcově datovat do období od 2. poloviny 13. století do počátku 15. století. Datování časově koresponduje s písemnými prameny, v nichž je ves uváděna v letech 1358-1365. Zánik vsi klade R. Vermouzek do období husitských válek, přesněji do konce října 1425, kdy těmito místy probíhal přesun husitských vojsk od třebíčského kláštera (Vermouzek 1992, 359). Datu zániku neodporuje ani nalezená keramika, naopak jej potvrzuje absence písemných zmínek.

Za současného stavu poznání se nelze vyslovit o půdorysné podobě vsi, pouze na základě reliéfu terénu zde lze předpokládat existenci krátké řadové zástavby.

Jaroslav Sadílek, Olešnice na Moravě

Literatura:

Vermouzek, R. 1992: Zaniklá středověká osada Holánkov na Tišovsku. Vlastivědný věstník moravský XLIV, 357-361.